

Відділ культури і туризму
виконавчого комітету Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

«Людина я...І мушу червоніти...»

До 150-річчя з дня народження
Бориса Грінченка

Бібліографічний покажчик

Славутич

2013

Даний бібліографічний покажчик підготовлений відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2013 році 150-річчя від дня народження Бориса Грінченка – видатного українського письменника, педагога, етнографа, організатора видавничої справи.

Покажчик містить біографію, публікації про твори письменника, видання та статті про його життя і творчість, розробки уроків, позакласних заходів, сценаріїв, інтернет-ресурси про життя і творчість Б. Грінченка.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі: Панова Л.І., Соловйова Л.О.,
Янченко О.О.

Комп'ютерний набір: Соловйова Л.О.

Відповідальна за випуск: Портная Н.В.

М. Чернявський

Борис Дмитрович Грінченко – видатний український письменник і вчений, критик, мовознавець, освітній і громадський діяч кінця ХІХ – початку ХХ століття. Його шанували І. Франко, М. Коцюбинський, Леся Українка, П. Грабовський та інші видатні сучасники.

Грінченко жив і працював у ХІХ столітті, але його діяльність і творча спадщина як ніколи актуальні сьогодні. Борис Дмитрович Грінченко народився 9 грудня 1863 року на хуторі Вільховий Яр (Харківщина) в дрібнопомісній дворянській родині. Батько (відставний штабс-капітан) пишався родинними зв'язками з Григорієм Квіткою-Основ'яненком, знайомством із Петром Гулаком-Артемовським, але був людиною обмеженою і деспотичною. Маючи малі статки, він водночас культивував у сім'ї великопанські звички й зневажав простолюд, його «мужицьке наріччя» – українську мову.

У батьковому домі була велика бібліотека і здібний хлопчик, який п'яти років навчився читати і писати, виховувався на кращих зразках світової художньої літератури. Світогляд й естетичні смаки Бориса формувалися під впливом творів В. Скотта, Дж. Байрона, А. де Вінї, Е. Еркмана-Шатріана, В. Гюго, М. Гоголя, О. Пушкіна, М. Некрасова, О. Кольцова. Вирішальним для долі Бориса Грінченка як письменника стало знайомство з творами Тараса Шевченка, які він прочитав ще учнем Харківської реальної гімназії й під впливом яких почав писати українською мовою.

Глибоко співчуваючи знедоленому простому люду, критично ставлячись до тогочасного суспільного ладу, Б. Грінченко підтримує зв'язок з гуртком революційних народників, читає і розповсюджує заборонену літературу (жєневські видання позацензурних статей М. Драгоманова, популярні брошури Сергія Подолинського «Про багатство та бідність», «Про Правду» – самі назви яких вже розкривають їх зміст). У 1879 р. юнака заарештовують (не без допомоги батька, наляканого вільнодумством сина) і допитують у

в'язниці. Ця обставина мала сумні наслідки – виключення з гімназії, заборона продовжувати навчання, постійний жандармський нагляд, набута у тюрмі хвороба легень (що і стало в майбутньому причиною сухот письменника).

Вийшовши з в'язниці, Б. Грінченко займається самоосвітою, успішно вивчає німецьку та французьку мови. Майбутній письменник остаточно утверджується на позиціях інтелігента-народника, просвітителя.

Важливе місце у цій програмі надавалося книжкам для народу, зокрема для дітей. У Харкові письменник видає три книжки для народного читання — художні «Бідний вовк», «Два товариші» і науково-популярну брошуру «Про грім та блискавку». Грінченко мріяв скласти таку популярну бібліотеку для простих людей, яка б допомогла здобути хоча б елементарну освіту. Він складає іспити на народного вчителя і розпочинає педагогічну діяльність на селі. Рік 1881-й – літературний дебют Бориса Грінченка: у львівському журналі «Світ» І. Франко друкує перші вірші молодого поета. Серед них – хрестоматійний заклик «До праці» – кредо поета і громадянина.

Працюючи вчителем більше десяти років (1881-1893), глибоко вивчаючи історію педагогіки, Грінченко пише низку статей про школу і для школи, надзвичайно потрібних у той час: «На беспросветном пути. Об украинской школе», «Народні вчителі і українська школа» та ін. Він є також автором «Української граматики до науки читання й писання» зі статтею для вчителів і прописами, першої книжки для читання в школі «Рідне слово», яку він написав разом із дружиною М. М. Грінченко (літературний псевдонім – Марія Загірня). Ці підручники неодноразово перевидавалися і до сьогодні не втратили своєї цінності, як і педагогічні погляди Грінченка – палкого прихильника освіти, поборника викладання рідною мовою.

Утверджується Б. Грінченко і як письменник. Він публікує поетичні збірки – «Пісні Василя Чайченка», «Під сільською стріхою», «Під хмарним небом», пише десятки оповідань – «Екзамен», «Без хліба», «Сама, зовсім сама», «Сестриця Галя», «Дядько Тимоха», «Ксеня», «Хата», «Каторжна», «Серед чужих людей» та ін., дві повісті

з життя інтелігенції – «Сонячний промінь» і «На розпутті», працює над драмами.

Свої думки суспільно-культурного діяча, громадянина, патріота країни Грінченко викладає у публіцистично-критичних статтях – «Галицькі вірші», «Листи з України Наддніпрянської». Переїзти уболіванням за долю України, її культуру й зокрема літературу, статті Грінченка викликали бурхливі дискусії. Так, відповіддю на «Листи...» Б. Грінченка був цикл «Листів на Наддніпрянську Україну» М. Драгоманова, який на той час перебував за кордоном. Роздуми Бориса Грінченка і Михайла Драгоманова, що впливали хоча і з різних конкретних пропозицій, але зі спільності їх уболівань за долю України, української літератури, прагнення піднести її до рівня високо розвинених європейських літератур, мали позитивний вплив на розвиток української літератури.

Подвижницька діяльність Б. Грінченка дала підставу І. Франку у статті «Нарис літературного життя в 1892 році» вітати Грінченка, який «засипає мало не всі наші видання своїми, не раз многоцінними писаннями: повістями, віршами, статтями критичними й популярно-науковими, працює без «віддиху», а також відзначити, що Грінченко у своїх писаннях «проявляє, побіч знання мови української, також гарячу любов до України, щирий демократизм, бистре око на хиби української суспільності».

У 1893 р. Борис Грінченко переїздить до Чернігова і, працюючи тут на різних посадах у земстві, повністю присвячує себе культурно-освітній роботі. Разом із дружиною Марією Загірньою він успішно реалізує свою освітню, педагогічну програму – видає власним коштом в умовах найжорстокішої цензури книжки для народу (45 назв). Про те, якою була ця цензура, свідчать такі факти: Грінченко надсилає до цензурного комітету два рукописи: «Байки Леоніда Глібова» і збірку «Народні прислів'я та приказки». Цензор на книжці «Байки Леоніда Глібова» пише, що дозволу на друк не дає, оскільки подібна книжка є в російській літературі – «Басни Крылова»; на збірці ж «Народні прислів'я і приказки» пише, що

друкувати забороняється, оскільки в російській літературі подібної книжки немає, а це вивищує українську літературу.

Однак, незважаючи на цензурні зашморги, у видавництві Грінченка (засноване 1894 р. в Чернігові, відновлене на початку ХХ ст. у Києві) побачили світ понад 50 книжок для народного читання тиражем близько 200 тисяч примірників. Серед них вірші Т. Шевченка, оповідання М. Коцюбинського, приказки Є. Гребінки, байки Л. Глібова, оповідання Ю. Федьковича, поетична збірка «Кобза» поета-засланця Павла Грабовського та ін.

Велике значення для підвищення загальноосвітнього і культурного рівня народу мали такі науково-популярні нариси як «Чума», «Серед крижаного моря», «Як вигадано машиною їздити», «Велика пустиня Сахара», «Фінляндія» та ін. Як пізніше згадував Павло Тичина, він з великим інтересом прочитав нарис «Під землею. Про шахти», а М. Рильський свого часу читав виданого Б. Грінченком «Робінзона Крузо» Д. Дефо. І. Франко підкреслював, що такі популярні видання несли народові не лише знання, а й «те розуміння, що українською мовою можна писати про всякі справи, що вона здатна й до книжки, й до науки». 1896 року на прохання І. Франка Грінченко пише нарис «Яка тепер народна школа на Україні».

Малороссийские рассказы, сказки й пр.), широкий бібліографічний покажчик «Литература украинского фольклора 1777-1900», десятки призначених для народного читання книжок фольклорної тематики – «Живі струни», «Книга казок віршем», «Два морози», «Думки кобзарські», «Колоски», «Веселий оповідач».

Б. Грінченко брав активну участь у роботі нелегальної «Чернігівської громади», програма якої мала на меті протидіяти самодержавству. На прохання громади пише брошуру «Нарід у неволі», у якій звертається із закликом до європейської громадськості не підтримувати колонізаторську політику самодержавної Росії щодо України, виголошує доповідь «Нова сім'я. Було, є, і буде», у якій обґрунтовує суспільний ідеал – ввести український народ «рівноправним товариством у вселюдське товариство».

Щира дружба зв'язувала Грінченка з М. Коцюбинським, В. Самійленком, які жили тоді у Чернігові; листувався він із І. Франком, М. Павликом, П. Грабовським, збірку якого – «Кобза» – видає 1898 р. у Чернігові. У цей час виходять друком поетична збірка Грінченка «Пісні та думи», збірки оповідань «Хатка в балці», «Оповідання», драми «Ясні зорі», «Степовий гість», «Серед бурі» та інші твори. На чернігівський період припадає також подвигницька діяльність Бориса Грінченка як упорядника колекції музею української старовини В. Тарновського, у якій були особисті речі, рукописи й малюнки Тараса Шевченка, шабля Богдана Хмельницького та інші цінні реліквії. Вони склали основу першого національного українського музею («Каталог музея украинских древностей В. Тарновского»). Составитель Б. Д. Гринченко).

Громадянська позиція Грінченка щодо захисту національної культури, пропаганда ідей національного відродження й просвіти, соціальної рівності, його демократично спрямована видавнича діяльність, зміст художніх творів та літературно-критичних статей викликали різкий супротив і переслідування властей і Грінченко змушений був залишити роботу в земстві.

Деякий час він займається лише літературною роботою. Пише дві повісті – дилогію «Серед темної ночі» і «Під тихими вербами», оповідання «Покупка», «Палії», «Як я вмер», низку поетичних творів. На переконання Грінченка, література відбиває реальну дійсність, а письменник є будителем духовності народу. Шляхом впливу на найширші верстви населення українське письменство має дбати про піднесення самосвідомості народу. Метою такого піднесення культурноосвітнього рівня є національне самоусвідомлення та соціально-економічне звільнення, що збереже український народ як націю.

У 1902 р. Грінченки переїжджають до Києва. Власне літературна праця письменника більш ніж на два роки переривається напруженою роботою над словником української мови. Адже скласти словник української мови мріяли такі знані діячі української культури як Пантелеймон Куліш, Іван Нечуй-Левицький та ін.

Завдяки гідним подиву працелюбності, наполегливості Грінченка роботу з укладання словника було здійснено. Завершена 1904 р. праця здобула високу оцінку вітчизняних і зарубіжних фахівців, а 1906 р. Російська Академія Наук відзначила «Словник...» другою премією ім. М. Костомарова.

У час першої російської революції громадянський обов'язок покликав письменника відгукнутися на події гострим нарисом «9 січня», взяти участь в організації Української радикальної партії, редагувати щоденну українську газету «Громадська думка» («Рада»), журнал «Нова громада», очолити Всеукраїнську учительську спілку, стати одним із засновників, а згодом головою товариства «Просвіта». Неймовірно напружена праця разом із тяжким особистим горем, що спіткало письменника (майже одночасна смерть єдиної доньки, онука й матері Грінченка), загострили набуту у в'язниці хворобу легень – туберкульоз. На позичені гроші Грінченко у вересні 1909 р. їде лікуватися до Італії, де тяжко переживає розлуку з Україною, звістку про закриття «Просвіти», утиски демократії.

Помер письменник 6 травня 1910 р. в м. Оспедалетті. Тіло його перевезено до Києва й поховано на Байковому кладовищі. Похорон Бориса Грінченка перетворився на багатотисячну демонстрацію протесту проти самодержавства, уславленням «робітника без одпочину» (І. Франко) на благо України. Труну з його тілом несли на руках від Володимирського собору до Байкового кладовища. У збірці віршів М. Рильського «На білих островах» є вірш «Після похорону», навіяний цією подією, з промовистими рядками.

Дуже багато людей висловлювали свій сум з приводу втрати письменника, широко відгукнулася українська та російська преса. Статті, присвячені Б. Грінченкові, з'явилися в багатьох зарубіжних виданнях.

Вдячні нащадки глибоко шанують невтормного трудівника. У селі Олексіївці відкрито перший у світі пам'ятник Борисові Дмитровичу Грінченкові. Зараз розпочато роботу над створенням меморіального комплексу.

Твори Б. Грінченка

Грінченко Б.Д. Твори в 2-х томах. Т. 1. Поетичні твори. Оповідання. Повісті / Упоряд. В.В. Яременко; Ред. тому А.Г. Погрібний. – К.: Наукова думка, 1990. – 640 с.: портр. – (Б-ка укр. літ. Дожовт. укр. літ.).

Грінченко Б.Д. Твори в 2-х томах. Т. 2. Повісті. Драматичні твори / Упоряд. В.В. Яременко; Ред. А.Г. Погрібний. – К.: Наукова думка, 1991. – 608 с.: портр. – (Б-ка укр. літ. Дожовт. укр. літ.).

Грінченко Б.Д. Вибрані твори в 2-х томах. Том 1. – К.: ІНТЕЛЕКТ-АРТ, 2008. – 448 с.

Грінченко Б. Байки / Б. Грінченко // Українська байка / Упоряд. та передм. Б. Деркача, В. Косяченка. – К.: Дніпро, 1983. – С. 273-286.

Грінченко Б. Дзвоник. Украла / Б. Грінченко // Хрестоматія з укр. літератури: Навч. посібник. Кн 2 / Укладачі І. Жебка, М Жебка. – К.: Наук. думка, 1999. – С. 364-380. – (Б-ка школяра).

Грінченко Б. Каторжна: Оповідання. Приходить час: Вірш // Українська література для школярів: Хрестоматія. В 2 т. – Т. 1 / Упорядник В.М. Лапшина / Б. Грінченко. – Донецьк: Сталкер, 1997. – С. 366-379.

Грінченко Б. Ластівка: Вірш / Б. Грінченко // Україно, нене моя!: Сповідь: поезії, писанки...: Збірник / Упоряд. та приміт. О. Шевченка. – К.: Веселка, 1993. – С. 65.

Грінченко Б. На волю: Вірш / Б. Грінченко // Український декламатор: Збірка віршів для укр. молоді / Упоряд. Н. і О. Зінкевичі; Передм. Р. Семківа. – К.: Смолоскип, 2006. – С. 141.

Грінченко Б. Під тихими вербами / Упоряд. і прим. Т Третьяченко. – К.: Рад. школа, 1991. – 494 с.

Грінченко Б. Поезії / Б. Грінченко // Степова пектораль. Поетична антологія. Від Т. Шевченка до наших днів / Упорядник А. Глушак. – Одеса: Маяк, 2011. – С. 39-42.

Грінченко Б. Поезії / Б. Грінченко // Українське слово: Хрестоматія укр. літ. та літ. критики ХХ ст. Кн. 1. – К.: Аконіт, 2001. – С. 704-709.

Грінченко Б. Поезії / Б. Грінченко // Шедеври української любовної лірики: Літературно-художнє видання. – Харків: Фоліо, 2006. – С. 121-123. – (Серія «Література»).

Грінченко Б. Твори / Б. Грінченко // Дзвінок з минулого: Вірші, оповідання, казки, байки, загадки, приповідки: Для мол. та серед. шк. віку / Упоряд., заг. ред., післям. та приміт. В. Лучука. – К.: Веселка, 1991. – С. 124,192.

Грінченко Б. Твори // Б. Грінченко / Духовні криниці. Українська література (70-90-ті роки ХІХ ст.): Хрестоматія для 10 класу середніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів. Частина 1 / Упоряд. Г. Семенюк, П. Хропко. – К.: Освіта, 1997. – С. 370-420.

Про життя і творчість

Про відзначення 150-річчя з дня народження Бориса Грінченка: Постанова Верховної Ради України від 4 липня 2012 р. № 5050-VI // Голос України. – 2012. – 24 липня. – С. 4.

Венцковський А. Краса лаконізму: До 100-ліття від дня смерті Бориса Грінченка // Літературна Україна. – 2010.– 27 травня.– С. 7.

Глобенко М., Шевельов Ю. Грінченко Борис // Енциклопедія українознавства. Т 2 / Гол. ред. В. Кубійович. – К.: Глобус, 1994. – С. 440-441.

Грінченко Борис // Новий довідник: Українська мова та література. – К.: ТОВ «Казка», 2005. – С. 653-657.

Грінченко Борис // Нові імена в програмі з української літератури: Посібник для вчителя / Упоряд. В.Я. Неділько. – К.: Освіта, 1993. – С. 58-69.

Грінченко Борис // Провідники духовності в Україні: Довідник / За ред. І.Ф. Кураса. – К.: Вища шк., 2003. – С. 207-210.

Грінченко Борис Дмитрович (1863-1910) // Українська культура. – 2000. - № 1. – С. 28.

Грінченко Борис // УСЕ Універсальний Словник-Енциклопедія. – К.: «Рина», 2009. – С. 360.

Груша Х. Грінченко он-лайн: До 150-річчя з дня народження письменника // Голос України. – 2013. – 10 грудня. – С. 11.

Дорошенко Д. Борис Грінченко. Дещо з моїх споминів // Літературна Україна. – 2013. – 26 вересня. – С. 6.

Грибніченко Т.О., Козачук Г.О. Творчий подвиг Бориса Грінченка / Т.О. Грибніченко, Г.О. Козачук // Вчимося писати твір з української літератури: 8-11 класи. – К.: Либідь, 2000. – С. 133-139.

Єсипенко Д. Ливанський кедр на вітрах історії: Літературна творчість Бориса Грінченка у критиці ХХ ст. // Дивослово. – 2013. – № 12. – С. 22-28.

Єсипенко Д. Повість Бориса Грінченка «Під тихими вербами»: Історія створення, перші публікації // Сіверянський літопис. – 2012. – № 3-4. – С. 146-160.

Єфремов С. Борис Грінченко // Духовні криниці. Українська література (70-90-ті роки ХІХ ст.): Хрестоматія для 10 класу середніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів. Частина 1 / Упоряд. Г. Семенюк, П. Хропко. – К.: Освіта, 1997. – С. 420-423.

Єфремов С.О. Грінченко // Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1993. – С. 322-332. – (Серія «Українська літературна думка»).

Качкан В.А. «Прийде сівач – і запишніють сходи» (над життєвим подвигом Бориса Грінченка) / В.А. Качкан // Українське народознавство в іменах. В 2-х ч. Ч.1. – К.: Либідь, 1994. – С. 178 – 186.

Кіку В. Духівниця Бориса Грінченка: Діяльність Грінченка як громадського діяча // Старожитності. – 1994. – № 5-6. – С. 22.

Ковбасенко Ю. Філологічний аналіз оповідання Бориса Грінченка «Украла» // Дивослово. – 1996. – № 2. – С. 45-46.

Кодлюк Я.П., Одинцова Г.С. Борис Грінченко / Я.П. Кодлюк, Г.С. Одинцова // Сто двадцять розповідей про письменників: Довідник для вчителя початкових класів. – К.: Наш час, 2006. – С. 33-35.

Кучинський М. Літературно-видавнича діяльність Бориса Грінченка в оцінці журналу «Киевская старина» // Українська мова і література в школі. – 1993. – № 5-6, – С. 56-59.

Матяш І. Світло згаслої зірки... (Борис Грінченко та Іван Череватенко) // Пам'ять століть. – 2000. – № 1. – С. 54.

Методичні матеріали по популяризації творчості Бориса Грінченка серед учнів 1-9 кл. – К.: Київська обласна б-ка для дітей, 1995. – 14 с.

Мовчун А. Борис Грінченко: феномен Великого Трударя // Дивослово. – 2010. – № 5. – С. 44-49.

Мовчун А. «Кожна річ має в собі частинку мого Я...»: Музей Бориса Грінченка в Києві // Дивослово. – 2011. – № 9. – С. 58-61.

Мовчун А. «Ставав на всяке жниво...»: Сторінки творчості Б. Грінченка на шкільній сцені // Українська мова та література в школі. – 1993. – № 9. – С. 48-53.

Новальська Т. Читачезнавчі ідеї у творчій спадщині Бориса Грінченка // Бібліотечна планета. – 2004. – № 1. – С. 19-21.

Оліфіренко С.М. та ін. Грінченко Борис / С.М. Оліфіренко та ін. // Універсальний літературний словник-довідник. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 76.

Охріменко П. «Серце, зотлілеє з муки»: Борис Грінченко // Вітчизна. – 1988. – № 12. – С. 158-160.

Погрібний А. Грінченко Борис // Українська література у портретах і довідках: Давня література – література XIX ст: Довідник. – К.: Либідь, 2000. – С. 71-75.

Погрібний А. Життя і творчість Б. Грінченка // Дивослово. – 1994. – № 3. – С. 6-12.

Погрібний А. Іскри вогню живлющого: Борис Грінченко // Україна. – 1988. – № 45.– С. 13-17.– Закінчення. Початок в № 44.

Погрібний А. «Клейнод душі моїй – добро мого народу...»: Борис Грінченко // Наука і культура. Україна: Щорічник. Вип. 23. – К.: Т-во «Знання», 1989. – С. 72-87.

Погрібний А. «Ставав на всяке жниво» : До 140-річчя від дня народження Бориса Грінченка // Літературна Україна. – 2003. – 25 грудня. – С. 6-7.

Погрібний А. У двобої з часом: Борис Грінченко – вчений, письменник, громадський діяч // Пам'ять століть. – 1999. – № 1.– С. 39.

Поліщук Я. Культурницька місія Бориса Грінченка // Дивослово. – 2007. – № 7. – С. 45-48.

Рожнятовська О.А. Безкомпромісний лицар національної ідеї: До 140-річчя від дня народження Б.Д. Грінченка // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2003. – IV квартал – С. 54-62.

Семенюк Г. З любов'ю до знедолених: Борис Грінченко // Духовні криниці. Українська література (70-90-ті роки XIX ст.): Хрестоматія для 10 класу середніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів. Частина 1 / Упоряд. Г. Семенюк, П. Хропко. – К.: Освіта, 1997. – С. 369-370.

Солод Ю. Оповідання з народного життя Бориса Грінченка / Ю. Солод // Українська література: Конспект. – К.: Козаки, 1996. – С. 127-1129.

Хропко П. Диалогія Бориса Грінченка з життя села // Дивослово. – 1997. – № 2. – С. 33-36.

Шпак В. У словнику Грінченка постало життя народу: До 150-річчя з дня народження видатного філолога і письменника // Урядовий кур'єр.– 2013. – 12 грудня. – С. 11.

Яременко В. Більше працював, ніж жив...: Борис Грінченко // Дніпро. – 1988. – № 12. – С. 123-136.

Розробки уроків та сценарії

Гаєвська Н., Дем'яненко С. «Ставав на всяке жниво»: Інтелектуальна гра за творчістю Бориса Грінченка // Дивослово. – 2013. – № 12. – С. 28-35.

Нікончук Н. «Більше працював, ніж жив»: Сценарій літературного вечора. 7-9 клас // Методичні матеріали по популяризації творчості Бориса Грінченка серед учнів 1-9 класів. – К.: Київська обласна б-ка для дітей, 1995. – С. 7-13.

Острожинська Т. Вечір, присвячений пам'яті Бориса Грінченка // Дивослово. – 1997. – № 4. – С. 59-61.

Інтернет-ресурси

[http://uk.wikipedia.org/wiki/Грінченко Борис Дмитрович](http://uk.wikipedia.org/wiki/Грінченко_Борис_Дмитрович) – Вікіпедія.

<http://www.library.lg.ua/grin/> – Літературна спадщина Бориса Грінченка.

<http://www.ukrlit.vn.ua/biography/grinchenko.html> – Біографія Б. Грінченка.

<http://www.ukrlib.com.ua/bio/printout.php?id=111> – Біографія Бориса Грінченка в електронному вигляді.

<http://simya.com.ua/articles/71/18205/> – Біографії письменників. Борис Грінченко.

<http://www.poetryclub.com.ua/metsr.php?id=110&type=biogr> – Грінченко Борис : Біографія, Вірші, поезія.

Зміст

Біографія письменника.....	3
Твори Б. Грінченка.....	9
Про життя і творчість.....	10
Розробки уроків та сценарії.....	14
Інтернет-ресурси.....	14